

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában
 Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fill., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti BUDAY ALADÁR.
 a PÁZMÁNEUM nyomda és irodalmi vállalat kiadása
 Budapesten, VIII., Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
 Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre 7 kor.
 Hirdetések alku szerinti árban.

November 30 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold-vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
22 Vasárnap	Czecz. sz.	Máté	9 Onezifor	Luk.	7	0 3 59	10 1	☾	9 33	6 59	El. n. 27-én d.-e. 6. 6. 37 p.
23 Hétfő	Kelemen pp.	(XXIV. 15-35.)	10 Oreszt vt.	(VIII. 39. sz.)	2	58	9 58	☾	10 16	7 54	
24 Kedd	Keresztes Ján.		11 Menna	Jairusz	4	58	6	☾	10 54	8 51	
25 Szerda	Katalin sz.	Midón látjátok	12 Ala. Ján.	leánya	5	57	54	☾	11 26	9 49	
26 Csütörtök	Konrad pk.	a pusztulás	13 Ar.-sz. Ján.	feltámasz-	6	56	52	☾	11 57	10 49	
27 Péntek	Virgil pk.	utálatosságát.	14 Fülöp apa.	tásáról.	8	55	49	☾	D. u.	11 40	
28 Szombat	Rufusz vt.		15 Guriasz		9	55	48	☾	0 51	D. e.	

A két Prügelknábé.

Gyönyörű dolog az, mikor két rokon lélek szövetkezik. Kivált ha tisztességes, nemes és jó célra szövetkezik. A gonoszok közti szövetség azonban nem szép és nem is üdvös. Szerencsére nem is tartós. Am ha félni nem is, de óvakodni jó, mikor ilyen szövetekezést tapasztal az ember. Mert nem lehet tudni, mikor sikerül a gonoszok szándéka!

Többször kifejtettem én már ezen a helyen, hogy az a kényszerű szövetség, mely hazánk és Ausztria között fennáll, mennyire nem őszinte, mennyire a kizsákmányolásra van alapozva, a mi rovásunkra. E héten ismét fényes példáját szolgáltatva ezen kizsákmányoló politikának és ellenünk irányuló rosszakaratnak az osztrák sógorék főminisztere: dr. Körber ur!

Kedden ugyanis hosszú szünet után ismét egybegyült a bécsi birodalmi gyűlés, hogy némely sürgős kérdést holmi piaci veszekeedés közben elintézzon, vagy legalább azt mutassa meg, hogy elintézni nem képes és így szabad kezet adjon az osztrák kormánynak arra, hogy alkotmány nélkül is intézkedhessék. Ezt a szinpadit gyűlést felhasználta dr. Körber ur arra, hogy Tisza István grófnak olyan szolgálatot tegyen, melyért siró oka legyen a magyar nemzetnek.

Ez a két ur, úgy látszik, megegyezett, hogy kölcsönösen egymás hátát tartsa a verésre. Régente szokás volt, hogy az uri gyerek mellé egy paraszti fiút is állítottak, mikor az tanult; tették pedig ezt arra a célra, hogy mikor az uri gyerek tanítója a

sok butaság és haszontalanság miatt, mellyel uri növendéke boszantotta, már-már egészen elveszítette a türelmét — hát mérgében legyen kit pofon vernie: ott állott kéznél a paraszt gyerek. Ezt nevezték Prügelknábénak, (verni való gyereknek!)

Tisza és Körber urak megegyeztek, hogy ők egymásért lesznek a Prügelknábék. Ha az osztrákok dühe már-már kitör, akkor Tisza gróf köteles a hátát odatartani, nehogy Körberben kárt tegyenek; ha viszont a magyarok jogos nemzeti felháborodása már-már tetőpontját éri, akkor Körber ur köteles hirtelen elé ugrani és a feje bubját tartani, hogy a fabarack ne Tisza gróftól érje!

Gratulálunk a szép kitaláláshoz! Tessék rá patentot kérni! De gratulálunk azon szüklátó körü ujságtársainknak is, kik ezt a megegyezést nem veszik észre, hanem hozsannát zengenek Tiszának, hogy: „Ime! minő fenegyerek ez a mi új Tiszánk, hogy megmondotta az osztráknak a czokit!”

Nekünk ugyan nem hint port szemünkbe ez a csuf játék! Keresztül látunk mi a szitán! Látjuk tisztán és félreismerhetetlenül, hogy Körber és Tisza parlamenti párviadala nem más, mint előre kicsinált színjáték, melyben ki van szabva, hogy mekkorának szabad lenni egy-egy ütésnek és hogy hová szabad azt az ütést mérni.

Kedden ugyanis azt tette meg Körber dr., hogy megint beleavatkozott a magyar alkotmány kérdéseibe és megint meg akarta szabni a magyar királynak alkotmányos jogait.

ás és gyökér-
 ás nélkül 3 koro-
 z általam készi-
 Párisban kütün-
 gsorok nagyon
 inően használ-
 út 50. l. emelet.
 . 9-12 és d. u.
 reggel 8-tól este
 ó árak. Részletfizetés.

ezzen makacs
 l szabadulni
 használja az
 imos esetben
 eredménnyel
 élet szerint a
 ág elleni szert.
 makacs bajnál
 8 márka = 10
 löleges bekül-
 lve.

aszthatom el ön-
 ság elleni szereért
 zönetemet nyil-
 rjem már két hó-
 ak pálinkát, na-
 gga tesz.
 Erzs., Bleiberg.
 első üveg lszá-
 szere oly kütün-
 orolt, kérem egy
 szere még egy
 leni.
 Hütterich András,
 Auschowitz.

LUGOS 48. SZ.

5 kiló sötét fosz-
 tott 9 k 60 fill.
 jobbminőségű 12
 szott 18 korona.
 ü foszott 30 kor.
 tárvétel.

tése mellett enge-
 en Csehország.

ertések számára,
 a malacok ele-
 ezy-fele

pport,
 eget, a hizást,
 y hóra.
 a főraktárból:
 ina, Ausztria).
 pont., érkeznék.

gét!
 ajánlja!
 jmentesen
 ges lada: a
 issza szeti a
LLALAT

Megint elmondotta azt a sületlen ostobaságot, hogy a hadsereg kérdésében a magyar országgyűlésnek nincs szava, abban kizárólag az osztrák császár illetékes és tanácsot neki ebben a dologban csak az osztrák politikusok adhatnak.

Szerdán aztán felállott gróf Tisza István a magyar parlamentben és kijelentette, hogy neki Körber beszélhet, a mit akar, ő nem tekinti osztrák kollégáját másnak, mint egy előkelő idegennek, a ki nem tudja, mit beszél. Sőt kijelentette azt is, hogy ha majd talán Körber dr. tettel is bele ártaná magát a mi dolgunkba, akkor ő erősen a körmére fog koppintani!

Szépen fest ez így, a hogyan a nagy nyilvánosság előtt történt. De lebbentsük fel egy kissé a politika szövevényes fátyolát, nézzük csak, mi történik a színpalak mögött és akkor nem fog tetszeni ez a kétszínű játék a mi igaz és becsületes szívünknek.

Mi dulja Magyarországot immár eszten-deje? harc dulja. Mi célja ennek a harcznak? szent és magasztos célja az ország jogainak és nyelvének biztosítása. Igen, az a főcél. E köré csoportosul a többi. De a ki e főcélra a többi miatt el akarná ejteni, rosszabbul tenne, mint az, a ki kicsi és gyáva szíve miatt sohasem mert részt venni a szent harczban. Ki ellen folyik a harcz? az osztrák szellem ellen, mely megesontosodottan ellensége mindennek, a mi a magyarnak jó és kedves. Mit értünk el eddig a harczban? nem sokat, holmi cifra de nagyon kétes értékű ígéreten kívül semmit! Hogy lehet az, hogy e szent harcznak, melyben részt vesz az egész nemzet, nincs nagyobb és gyakorlatibb eredménye? hát biz az ugy lett lehetséges, hogy hazánk régi átka még most sem szűnt meg: mindig akad e hazának olyan fia, ki anyagi érdekből, hatalmi vágyból arra képes, miszerint eladja hazáját, elárulja annak legszentebb jogait, elgseftelje élelte vágó érdekeit!

Ilyen egy ember ül most is hazánk legfelső polczán.

Ám a felébredt nemzeti öntudat nem tette le a harci zászlót, hiába öltött Tisza oroszán-köntöst, hiába fenyegetett akasztóféával és golyóval! És a megrémülés sora most rajta van.

Ebben a szorult helyzetben jött segítségére kedden Bécsben dr. Körber — hiven az egyezséghez és odatartotta hátát a haragvó magyaroknak, ime ezt üssétek! Magára kiáltott tücsköt-bogarat, hazudta, hogy ő minden magyart megenne, ha megkaphatná, hazudta,

hogy ő a magyar alkotmánynak esküdt ellensége, kiállította magáról a tudatlanság és oktalanság keserves bizonyítványát is, csakhogy megtehesse Tiszának a kialakított szolgálatot!

Tisza másnap pirulás nélkül szidta össze fegyvertársát a magyar országgházban. Pirulás nélkül, mert nem hitte, hogy akad, a ki kiérzi batyujából a ravaszság halzsir szagát. Bemutatta magát, mint a magyar alkotmány hős védőjét, a ki életét és véréit is áldozza a mi nagy tekintélyünkért, ha kell! Ütött a mellébe erőset, hogy ő apróra vagdalja azt a Körbert, ha még egyszer a mi konyhánkba szagolni mer!

És — oh szegény magyar képviselő! — aratott tapsot annyit, a mennyi egy czirkuszi bohócnak és kócznyelőnek egész életében sem jut a piacokon; a képviselő urak jó része diadalmában uszott az nap és — ne tessék mosolyogni! — pénzt adott össze, hogy Tisza grófnak szobrot emeljenek az új országgház tetejében oly magasat, hogy a felhőkig érjen és meglássék Bécsben!

Mert nem látják, a mit látni kellene. Van ugyan szemük, de látásra nem használják szívesen, hanem csak kacsintásra: A kormány több konczot tud adni, ha Tisza a feje, mint ha valami tisztességes ember kerül a polczra, a ki maga sohasem volt petroleum- és kőszénkufár.

Szegény hazám, a te sorsod meg van pecsételve, ha nincs erőd, hogy ezt az elemet félre szorítsd a polczról. Ezek tapsolni fognak akkor is, mikor a te utolsó rongyaidat fogják az államok nemzetközi piacán árverezni.

De kérdjétek meg már, hogy mi szüksége volt Tisza Istvánnak erre a kedd-szerdai kakasviadalra?

Egy gondolat — és minden igaz magyar szív rádobogja a választ: Letiporni akarja a szent nemzeti harczot, mely a nyelv és a jogok kérdésében minden magyart egyesít. Azt pedig csak ugy teheti, ha a magyarok táborát ketté szakítja ilyen esetekkel, a minő Körber kirohanása és színlelt leverése. Jól számított. Lesznek, kik ezt a hősködést, ezt a kiosztott szerepű béka-egér harczot oly nagyra becsülik, hogy érte minden egyébről megfélemedeznek. Lesznek, kik e hamis diadal után őt akár isteníteni is fogják, de mindenestre nemzeti hőssé avatják. Lesznek, kik az ellene folytatott harczot ezen kedd-szerdai nap után még bűnnek is fogják mondani. Szóval lesznek, kik ezentul Tisza Istvánban látják a magyar függetlenség és szabadság legbiztosabb zálogát!

Igy sikerül Tiszának megbontani a küzdő magyarokat.

Hogy az igazi ellenfelét letörhesse, vesz magának (pénzért és ellenszolgálatokért) egy szalmabáb-ellenséget, azt jól elpáholja, ezzel szerezvén magának hirt és dicsőséget!

Hiszen még a mindig élesen ítélni tudó Apponyi Albertet is sikerült megtévesztenie. Apponyi a Tisza szerdai beszéde után azt jelentette ki egész hangosan, hogy a Tisza viselkedése egészen korrekt volt. Igaz: a képviselőházban egészen úgy beszélt, a hogyan magyar államférfiúnak beszélnie kell, mikor pofonokat osztogatnak a magyar alkotmányoknak. De az az alku dr. Körberrel, hogy az neki ilyen kétes diadalra tápot nyújtson, hogy szinlelt haraggal a magyarokra támadjon, az bizony egy csöppet sem volt becsületes eljárás, hanem méltó a nemzet haragjára és megvetésére.

Mondok még egyet. Ha ez a kedd-szerdai harc Körber és Tisza között nem volt szinlelés és nem volt kicsinált dolog, akkor egyiknek okvetlenül meg kell buknia. Egy és ugyanazon uralkodónak nem lehet két olyan miniszterelnöke, kik egymást nyilvánosan megrohanják, tépik, megfakítják. Várjunk tehát nyugodtan egy hetet; mi történik?

De ha mind a kettő polczon marad, akkor mind a kettő méltó arra, hogy a felbőszült népharag üzze ki őket az országból, mely nem édesanyjuk nekik, hanem csak jászoluk, melyből hatalmat, gazdagdást, hitvány hirt és dicsőséget akarnak falatozni.

Mit érünk még meg?!

B.

Segítő jobbot a kiszgazdáknak!

Hejh uraim! nem alamizsnát kér a nép, sem a ti nagy vagyontokból nem kér a józan, sem a ti óriási jövedelmeket nem irigylő a becsületes kisember, hanem saját megélhetését, fennmaradását biztosítottak szeretné látni!

Nagy sor az, hogy egy esztendő óta senki sem gondol mi ránk, kicsinyekre! Igaz, hogy a végrehajtó se; de — jaj — annak előbb-utóbb mégis csak megjön az ideje, és akkor lesz ott is sirás, a hol ma csupa vigság vagyon.*) De én nem erről akarok most szólni, hanem egy fontos törvényről, a melyik *nincsen*, de nagyon kellene.

Eppen arról az adóról, jutott az eszembe, melyet most nem szednek, de szedni okvetlenül fognak és bizonyára olyankor, mikor a kiszgazdánál nincsetlenebb csak a templom egere fog lenni. Meg aztán nem

*) Azért biz én, előrelátván egy kicsinyt, azt ajánlom valamennyi gazdatársamnak, hogy — már ide, vagy oda, fejbe ha ütnek is! — rá gondoljanak most az adóra, míg van egy pár forintjuk, mert aztán baj lesz. Az ex-lex eltarthat még akár husvétig, legalább minden jel arra mutat. De azt meg tapasztalatból tudom, hogy a mi pénzt a *nagyfarsang* a ládafiában ér, azt ott nem hagyja; arra rákapatja a legényt, a leányt, még az anyjukot is, leghamarább az apjukot, ha fiatal esont, és apránként úgy elhordatja onnan, hogy irtagnak sem marad. No okos embernek elég ebből ennyi!

csak adóval tartozik a tisztességes polgár! Másféle adósság is jut-kerül, hiszen egy kis gépet, egy kis ezt-amazt, csak vett az ember, részletre, vagy interesre; de keserves, ha aztán a fizetési határidő olyan napra esik, mikor három falu határából se lehessen hat régi garast kiásni!

Ilyenkor a hitelező mit tesz? Akár kincstár, akár gépgyár, akár micsodás, csak egyformán a bíró elé járul, panaszt emel a késlekedő gazda ellen és a bíró ítél. Mit ítél? Hát persze, hogy megítéli a követelését, hiszen valóban tartozik azzal a gazda. De nem is abban van a hiba, hogy megítéli, hanem abban, hogy *azonnali fizetésre ítéli!* Már pedig a gazda csak egyszer az esztendőben tud *azonnal* fizetni. Tehát mi történik? Dobpergés, árverés, kol-dusbot, és Amerika — ez történik.

Hát kérem uraim! itt nyujtsanak segítő jobbot a kisembernek. Ide kell olyan törvény, mely a gazda embernek, mikor önhibáján kívül nincsen pénze és ha az árverés az egész vagyoni helyzetét megrendítené — *kegyelmi haladékot* adjon egész aratás utánig, vagyis *biróság ítéletének végrehajtását biztosítás és kamatfizetés mellett az aratás utánig felfüggeszse!*

Ilyen törvény van pl. Franciaországban.

Évente sok ezer kiszgazda volna megmenthető a magyar nemzet számára, ha a bírónak ilyen törvény volna a kezükben!

Országoló nagy uraim! mi csak megteszszük a magunkét: takarékoskodunk, józanodunk, okosan bánunk; de ha önök nem teszik meg a magukét, (már t. i. a mi érdekünkben) akkor elpusztul a magyar kiszgazda, elpusztul a nemzet munkabíró gerince és hasonló lesz országunk az olyan lóhoz, melynek van feje, lába, farka, de nincsen dereka.

Mértékletesség vagy önmegtartóztatás?

Az alkohol elleni harcban két irány versenyez egymással: az önmegtartóztatás és a mértékletesség.

Az önmegtartóztatás azt vallja, hogy az alkohol a legkisebb mértékben élvezve is megrontja a szervezetet. Allítását tudományos kísérletekre alapítja. Ha ez igaz lenne, akkor a pusztán csak mértékletességre való intésnek nem volna jogosultsága, sőt az egyenesen kockára tenné az alkohol elleni küzdelem sikerét. Csakhogy nagy buvárkodásra van megcsükkés, mielőtt az alkoholnak az emberi szervezetre való hatásáról végleges ítéletet tudna mondani a tudomány. Addig a mértékletességre való törekvés nagyon is jogos, sőt valóban áldásos: és mi e mellett akarunk harcolni.

Az alkohol ellen alakult németországi egyesület vállalkozott arra, hogy e kérdésben némi rendet csináljon. Felszólította tehát a legkitünőbb orvosokat, hogy legjobb tudásuk szerint feleljenek meg a következő két kérdésre:

1. Az alkoholt tartalmazó italok élvezetét minden körülmények között, tehát kis mértékben is veszélyesnek tartja-e az egészségre?

2. Ha nem, melyik a megengedett mérték?

Kilenczvenhárom orvos közül 89 küldött választ. A legtöbben határozott feleletet adtak és arra az álláspontra helyezkedtek, mely kezdettől fogva a mi álláspontunk is, hogy t. i. *a szeszitalok mértékletes élvezése az egészséges és felnőt embernek nem árt, a teljes önmegtartóztatás ellenben fölösleges és a tudomány szempontjából indokolatlan.*

A teljes önmegtartóztatás csak bizonyos embereknek ajánlandó. Így a gyermekeknek 14—16 éves korig, azután oly egyéneknek, kik gyengeségben szenvednek és végül a volt iszákosoknak.

A legtöbb orvos arra is törekedett, hogy a „mértékletes élvezet“ fogalmát megmondja. A szeszitalok rendszeres élvezetét nem tartják mértékletességnek, hanem csak az alkalmi élvezetet, ha az bizonyos mennyiséget meg nem halad.

De éppen a mennyiségnek a meghatározása a legnehezebb dolog, mert ez függ az egyén korától, szervezetétől, életmódjától és sok egyéb körülménytől. Mégis a fentebbiek figyelembe vételével 3—4 köbcentiméter abszolút alkoholban állapítják meg. (Ez kilenczven fokos alkoholból körülbelül fél gyűszűnyi volna!)

Ezt beszéli a tudomány. Meghallgatni nagyon jó. Végtére is, hasznos, ha van az embernek mihez igazodni olyan kérdésekben, mikről sokan sokfélekép szólnak. A többi a lelkiismeret dolga. A mi feladatunk, hogy a tudást gyarapítsuk és a lelkiismeretét erősítsük. Ha ezek segítségével megjavulnak a törvények és az intézmények, akkor számíthatunk rá, hogy a nemzet nagyobb zöme az öntudatos és célszerű mértékletességnek fog hódolni. Ez a mi célunk.

Mi t. i. csak a mértékletességet hirdetjük. Teljes megtartóztatást senkitől sem kívánunk. Némelyeknek lehet célszerű a teljes megtartóztatásra fogadalmat tenni akár egy időre, akár egész életükre; de a nagy közönségnek erre nincs szüksége. A mire szükség van, az a *mértékletes ivás*. Ehhez legyen segítőnk minden jóra való ember és asszony, akkor jobb jövő virrad a magyar családokra.

Kirschaneck Ödön.

POLITIKAI VILÁG.

A visszatartott katonák ügye.

Nyíry Sándor, a magyar kir. honvédelmi miniszterül kivezényelt tábornok ur első beszédében magyar hazafinak hirdette magát. A magyar képviselőháznak ez rettenetes örömet okozott. Mert hát nálunk már érdem számba veszik, ha egy magyar honvédelmi miniszternek van bátorsága magát magyar hazafinak vallani. Ha ez is elég ok az öröme, hadd örüljenek rajta a nagyságos honatyák.

De emlékeznek-e a t. honatyák arra, hogy a honvédelmi miniszter arról is beszélt, hogy a törvényt tisztelni fogja? Ha emlékszenek rá, összeegyeztethetőnek tartják-e a törvénytisztelettel a honvédelmi miniszternek azt az álláspontját, hogy a most már negyedik évüket szolgáló katonákat még december 31-dike után is vissza akarja tartani a tényleges szolgálatban? Ezt nem mondta ugyan, de arra a kérdésre, hogy igaz-e ez, igent bólintott a fejével.

Nos hát ez a terv a törvénybe ütközik. Az ed-

digi visszatartás törvényességéhez is sok szó fér, oktalanságát és igazságtalanságát pedig éppen a „Magyar Néplap“ fejtette ki több ízben, míg a többi lapok hallgattak róla.

De hogy még december 31-én tul is visszatartsák a nép fiait — mert hisz csak a népről van szó, az urak fiai, az egy éves önkéntesek már október elseje óta czibilben feszítenek — hát ez bizony katonai szempontból szükségtelen, gazdasági szempontból káros, a törvényt pedig homlokegyenest ellenkezik.

Mert mit mond a törvény?

Az 1889: VI. tcz. 8. §-a így szól: „A szolgálati idő az állományba vétel napján (tehát okt. 1-én!) kezdődik. Végződik pedig minden szolgálati kötelezettségi viszonyban *azon év december 31-én*, melyben az illető szolgálati (vagyis a közösöknél 3, a honvédeknel 2 évi) kötelezettség eltelt. Ez csak világos! December 31-én haza kell bocsátani a kiszolgált katonákat.

Igaz ugyan, hogy ezen törvény 12. §-a és az 1888: XVIII. tcz. 1. §-a megengedi, hogy „az első évfolyambeli tartalék (vagyis 1904. január 1-én a mostan visszatartott 3-ad évesek) és a három utolsó sorozási évfolyambeli póttartalék legénysége — a *mennyiben ezt különös körülmények követelik — elkerülhetlen szükség mérve* szerint és annak tartamára Ő Felsége parancsára tényleges szolgálatra *visszatartható illetve behívható*.“ De mienné a „különös körülménynek“ „az elkerülhetlen szükségének az igazi értelme? Az, hogy jöhetnek veszedelmes idők, a mikor minden perczen készen kell lennünk arra, hogy mozgósítanak, tehát készülnünk kell egy hirtelen kiütő háborura. A „különös körülménynek“ és az „elkerülhetlen szükségnek“ más értelme nincs és nem is lehet.

Ugyde ilyen különös körülmény, ilyen elkerülhetlen szükség, vagyis háboru bennünket ez idő szerint nem fenyeget. Fiainkat tehát a törvény értelmében december 31-én tul, vissza nem tarthatják. Ha ezt mégis megteszik, ez a leggaládabb törvénytíprás lenne, a mit a liberálisok bizonyára jóváhagynak majd szavazatukkal.

Ha azonban ez a kérdés szavazásra kerül — az ellenzéknek kötelessége ide vinni az ügyet — akkor aztán névszerinti szavazást követelünk, hadd lássa a nép, hogy kik a barátai és kik az ellenségei. Ellenségnek kell tekinteni azt is, a ki a szavazástól távol marad. Az ellenséget pedig ki kell verni irgalmatlanul a kerületből. Az már csak mégis disznóság, hogy mindennek a szegény magyar nép igya meg a levét. Ígyák meg azok, a kik a mai parlamenti helyzetet előidéztek.

Végül újból kell figyelmeztetnünk a katonákat, és szomorkodó szüleiket, hogy tőrjék sorsukat, mert katonának nem a törvény, hanem a hadiczikelyek parancsolnak. Ne engedetlenkedjenek, ne lázongjanak, mert sorsukat csak még keserveesebbé tennék. Rajtuk csak az országgyűlés segíthet. Az országgyűlési képviselők pedig — ha még oly gyávák és pulyák is, különösen, a mamelukok — gyávagságuknál sokkal nagyobb a rettegésük a nép ítéléte előtt és mi ebben bizva, hiszszük, hogy a hároméves katonákat december 31-én hazabocsátják. Ezt a leghatározottabban követeljük is és lesz rá gondunk, hogy a magyar nép előtt bemutassuk az ő barátait és ellenségeit, ha ez a kérdés szavazásra kerül.

Csikós Endre.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Ivánka Oszkár ipolysági képviselő elmúlt héten kilépett a szabadelvűpártból. Okul azt hozza föl, hogy a kormányelnöknek már eddig is elkövetett politikai hibái és botlásai és a már is megkísérelt törvényellenes házszabály-elcsavarások azt mutatják, hogy Tisza Istvánt csak az erőszak tarthatja fenn Magyarországon. — Ivánka a hajdani Apponyi-féle nemzeti párt erős harcosa volt.

Debreczen és a kormány.

Debreczen város törvényhatósága már rég elhatározta, hogy önkéntes adófizetést nem fogad el. És keményen állja is a szavát. Héderváry tudvalevőleg az adómegettagadó határozatot megsemmisítette, de Debreczen csak azzal felelt meg, hogy: *nem adózunk!* Tisza István újból megsemmisítette a határozatot és erre is az volt a felelet, hogy: *csak azért se adózunk!* Most már a kormány megbizta Puky Gyula főispánt, hogy a polgármestert és a városi tanácsot függessze fel hivatalától. Amde a főispán is a törvényhatóság pártján állott, és nem teljesítette a kormány parancsát. Erre a kormány elcsapta a főispánt. Ráadásul Debreczen város közgyűlése megint összeült a mult héten és megint kimondta, hogy adót nem szed az ex-lexben.

Tisza István most úgy akarja megtörni a nyakas magyar várost, hogy a *sógorát*, gróf Dégenfeldet ülteti a főispáni székbe, a ki majd rendet csinál, ha kell, erőszakkal. Így támad fel a régi Tisza-féle *családi politika*. Gróf Dégenfeld már a második sógor, a kit Tisza hivatalba helyez (Sándor János sógorából belügyi államtitkárt csinált). De van ám még több sógor a tartalékban!

Hieronymi a gazdaság ellen.

Az új miniszterek tehát választás előtt állnak. Nehéz küzdelem vár a miniszterelnökre az ugrai kerületben, de még nehezebb és bizonytalanabb Hieronymi mandátumának a sorsa Szatmárt. Eddigi ellenjelöltje, Hoitsy Pál, visszalépett, helyette Uray Géza fog megküzdeni a függetlenségi zászló becsületéért. Hir szerint Urayt a kormánypárti tisztviselők is támogatni fogják, így akarván megbosszulni, hogy Tisza István a fizetésrendezést sárba ejtette.

Hieronymi Károly vasárnap tartotta meg programbeszédét Szatmárt. Jövőbeli terveiről csak annyit árult el, hogy a víziközlekedés kifejlesztését fontosnak tartja s ezért csatornák építését fogja célul kitűzni maga elé. Az önálló vámterületnek nem barátja. A kereskedelmi szerződéseket abban az értelemben kívánja megkötni, mint Tisza István. Mondott azonban Hieronymi a visszaszitt és újra betérjlesztendő beruházási törvényjavaslatról olyasmit, a mi elen már eleve erősen tiltakozunk. Ugyanis a beruházási javaslaton olyan változtatást akar tenni, hogy a *mezőgazdaság javára fölvetett tételeket leszállítaná és egyikét-másikát törölné.*

Bővebben még nem részletezte Hieronymi ezt a tervét, mely a segítségre szoruló mezőgazdaságot érzékenyen sújtaná. De várjuk a pillanatot, a mikor ezt megtenni készül és akkor odaállunk majd ő exellenciája elé!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház pénteki ülésén miniszteri szűzbeszédet hallottunk. Ugyanis a nevezetes éjszakai ülés határozata szerint az ujonczjavaslat tárgyalása volt napirenden s Nyíri Sándor honvédmegisztter

elfogadásra ajánlotta az 1903-ik évi ujonczjutalékról szóló törvényjavaslatot Meg kell adni, takarosán beszél ez a politikus generális. Már a szavajárása után is igazi magyar embert sejtünk benne, most már csak azt szeretnők, hogy lelkében is magyarnak ismerjük meg. A képviselők érdeklődve hallgatták, annál inkább, mert 19 év óta — ennyi időt töltött Fejérváry a honvédmegisztteri székben, — nem hangzott tisztességes magyar szó arról a helyről.

Nyíri Sándor azzal kezdte, hogy a kormány katonai programja nem üres ígérlet. Megvalósításához megvannak a kellő biztosítékok s ő maga is minden erejét latba veti, hogy a katonai reform becsületesen és őszintén végrehajtsassék. Az ujonczjavaslat megszavazását sürgősen kérte. Mert csak így lehet az öreg katonákat karácsonyig hazaereszteni s a besorozandó ujonczokat állományba venni, anélkül, hogy az elmulasztott 3 hónapot utána szolgálják.

Alighogy szavait befejezte, a derék Ugronpártnak két tagja: Hellebronth Géza és Okolicsányi László szólalt föl. Előbbi azt fejezte ki beszédében, hogy az ország már rég rendbe jött volna, — a minthogy igaz is, — ha a gonosz tanácsadók ellenünk nem ingerelték volna a királyt. Okolicsányi azt mondotta, hogy ha sürgős a kormánynak az ujonczozás, legyen sürgős a nemzeti követelések teljesítése is. Mind a ketten határozati javaslatot adtak be a magyar vezényszó érdekében. Ez az obstrukció továbbfolytatását jelenti, mert a ki határozati javaslatot ad be, annak joga van még egyszer hozzászólni a tárgyhöz.

Szombat, 1903. november 14-én.

A függetlenségi táborából Gáll Sándor beszélt az ujonczjavaslat ellen. Ő abból indult ki, hogy a mikor a kormány nincs fölhatalmazva pénzkiadásokra, akkor nem szabad olyan javaslatot tárgyalni, mely pénzkiadással jár. Előbb tehát a költségvetési fölhatalmazást kellett volna letárgyalni. Szintén beadott egy határozati javaslatot az önálló nemzeti hadsereg létesítése végett.

A következő szónok: Kaas Ivor nagy hatással fejtegette, hogy a kibontakozásnak most már más módja nincs: forduljon az országgyűlés fölirattal a királyhoz. Szóljunk a királyhoz néhány őszinte szót, hadd értse meg kivánságunkat.

Polónyi azt indítványozta, a mit Gáll, hogy térjen vissza a Ház a költségvetési vitára, mert úgy hallja, hogy a miniszterelnök a házszabályok erőszakos módosításával akarja az obstrukciót leverni. Erre Tisza azt felelte, hogy ilyesmi nincs a szándékában s az ujonczjavaslatot is azért vette elő sorrend előtt, hogy a hároméves katonák dolgán segítsen. Tudja, hogy ez jogsérelem, a mint azt Gáll Sándor mondta, de a jelenlegi rendkívüli helyzetben nem tehet másképp. — Többek hozzászólása után Polónyi indítványát elvetették.

Hétfő, 1903. november 16-án.

Nessi Pál függetlenségi három órán át beszélt az ujonczjavaslat ellen. Bevallotta, hogy obstrukciós szándékból szólal fel, azt tartván, hogy a kormányzást mindaddig lehetetlenné kell tenni, míg a nemzet óhajtásait meg nem valósítják. Ő is szeretné, ha a Ház felirattal fordulna a királyhoz. Beszéde végén határozati javaslatot adott be.

Molnár Akos kérdést intézett a miniszterelnökhöz az olasz kereskedelmi szerződések tárgyában.

A bortermelők súlyos megkárosítását látja a kormány ama szándékában, hogy a szerződést meg akarja hosszabbítani. Inkább legyünk szerződésen kívüli viszonyban. Kérde, mit fog a kormány ez ügyben tenni?

Tisza István szerint az is rossz, ha szerződésen kívüli állapotba jutunk Olaszországgal, az is rossz, ha a régi borvám-záradékot meghosszabbítjuk. A kormány a közéletet fogja választani, vagyis a mostani szerződést rövid időre meghosszabbítja, a borvámzáradék bajait pedig lehetőleg orvosolja.

Kedd, 1903. november 17-én.

Eitner Zsigmond Ugronpárti honatya fején találta a szöveget, azt mondván, hogy a hadseregben többre becsülik a lovat, mint a magyar ifjakat. Hisz a miniszter is úgy nyilatkozott, hogy a kiszolgált lovas katonákat csak azért nem lehet hazabocsátani, mert akkor mi lesz a drága — lóanyaggal? Ha Bileknél 18 legény helyett 18 ló pusztult volna el, már rég elcsapták volna az ezredet. A magyar népben így keltik az elkeseredést a mai politikával. Nem szavazza meg az ujonczjavaslatot, hanem indítványt ad be a magyar katonai oktatás tárgyában.

Babó Mihály a javaslat ellen beszélt. Perczel elnök a beszéd során, korlátozni akarta a szónokot se miatt egymásután fölszólt Nessi, Ugron, Holló, kik azt kívánták, hogy a házszabályok kezelése olyan legyen, mint Apponyi alatt. Tisza István persze védelmébe vette az erőszakos elnököt, a mi nem zárta ki azt, hogy Rakovszky föl ne szólaljon. Apponyit állította oda az elnöknek mintaképül.

Ülés végén a liberális Podmaniczky Frigyes báró indítványára a többség úgy határozott, hogy ezentul az ülések *három óráig* tartanak.

Szerda, 1903. november 18-án.

Az ülés azzal kezdődött, hogy Nessi Pál és utána Lovászy Márton szóba hozta Körber osztrák miniszterelnök beszédét, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg. Mindaketten azt követelték, hogy Tisza István keményen vágja vissza azt a támadást, a mit Körber a magyar alkotmány ellen megkísérelt. Tisza Istvánt a feleletadásban megelőzte Feilitzsch Artur báró kormánypárti képviselő, a ki Körber nézetét a felségjogokról helytelenítette.

Tisza István grófnak akarva — nem akarva, felelnie kellett. Azt hittük, hogy védeni fogja osztrák kollégáját, de biz okos volt, hogy ezt nem merészelte megtenni, mert különben az ellenzék, de talán pártjának jobb része is tüstént kilökte volna a kormányelnöki székből. Tisza tehát okult Héderváry sorsán és visszavágott Körbernek. De hogyan? Utótte Körbert, de úgy, hogy annak ne nagyon fájjon. Azt mondta, hogy nem akar érdemileg foglalkozni az osztrák miniszterelnök fejtegetéseivel, mert azokat semmibe veszi és nem tulajdonít nekik politikai súlyt. Akármint is mond az osztrák, annyi az, mintha egy előkelő idegen mondaná, azért a magyar király jogait mégis alkotmányos uton lehet csak gyakorolni s azokat az országgyűlés bármikor megváltoztathatja. Másnak ebbe beleszólása nincs! S ha mégis odaát nemcsak szóval, de gyakorlati irányban is beleavatkoznának ügyeinkbe, azt erélyesen vissza fogja utasítani.

A miniszterelnöknek eme szinpadi hévvel elmondott szavai megtetszettek a Háznak. Maga Ugron Gábor is megvolt lepve s ennek hatása alatt elismeréssel adózott Tiszának.

Most aztán rátértek az ujonczjavaslatok tárgyalására. A vitában ketten vettek részt, u. m. Kecskeméthy Ferencz és Zboray Miklós, kik kijelentették, hogy a küzdelmet nem hagyják abba. Előbbi egy határozati javaslatot adott be a királyhoz intézendő föllirat tárgyában, utóbbi a két éves katonai szolgálatot sürgette egy beadványban.

Csütörtök, 1903. november 19-én.

A képviselőház jegyzői nem vették bele a ma felolvasott jegyzőkönyvbe Tisza István tegnapi beszédét. E miatt ennek a jegyzőkönyvnek a hitelesítését kifogásolta az ellenzék. Az elnök ajánlatára e dologban úgy határozott a Ház, hogy a tegnapi fölszóalók nevei belekerültek a jegyzőkönyvbe.

Most aztán folytatták az ujonczvitát. Nosz Gyula, a kilépett kormánypárti beszélt először, a ki azt mondta, hogy a küzdelem abbahagyása egyenlő volna a jogfeladással. Ajánlotta, hogy az összes pártok bizalmi férfiai üljenek össze és tanácskozzanak a kibontakozás érdekében.

A második fölszóaló Szederkényi Nándor volt. Igen hosszú, de igen érdekes történeti fejtegetést adott elő, a melylyel bizonyította a magyar nyelv jogát a hadseregben. Azt szeretné, ha a kormánypárt megtoldaná katonai programját egy olyan ponttal, mely ősi jogaiba visszahelyezi a magyar vezényszót. Ha ez megtörténik, az ellenzék azonnal megadja a kormányzatnak a módot, hogy a költségvetés akadály nélkül megszavaztassék. Beszéde végén egy határozati javaslatot adott be a véderő revíziójáról.

Még Bedőházy János beszélt a baloldarról, különösen hangoztatva, hogy más kibontakozás nincs, mint a mely a nemzeti jogok győzelmével végződik. Az ő felszóalásával az ülés három órákor véget ért.

Körber megint ellenünk!

Az osztrák képviselőház november 17-én ismét megkezdte üléseit. Ez annyiból érdekel minket, mert egyik-másik szónok a mi bajunkkal is foglalkozott, a mire joguk nincs. Hadd halljuk, mit mondott ádáz ellenségünk, Körber miniszterelnök?!

Ugyanazt megismételte, a miért már egyszer fölzudult a magyar képviselőház s a miért Héderváry másodszer is megbukott, mert nem verte vissza a támadást. Mindjárt azzal kezdte Körber, hogy multkori kijelentéseit nem vonja vissza. A királynak, ugymond, *kizárólagos* joga van a hadsereg vezényletét és belső szervezetét intézni s ebbe nincs beleszólása a magyar képviselőháznak. No hát ez az osztrák szemtelenség netovábbja. Kiváncsian vártuk, lesz-e megint a szabadelvű pártban oly önérzetes felbuzdulás, hogy Körber nyilatkozatát, mely sérti alkotmányunkat, megtámadja s a sértést visszutasítsa. Hát csakugyan volt is ilyen felbuzdulás, valamint Tisza is megfelelt Körbernek, de ennek ne örüljünk tulságosan. (Lásd az első cikket.)

Körber még a kiegyezésről is szólt, mondván, hogy a Magyarországgal való kiegyezést szükségesnek tartja. Mert Ausztria nem elég gazdag arra, hogy erről könnyedén lemondhatna. Ezt mi úgy értelmezzük, hogy Ausztria tovább akarja zsirunkat csapolni, hogy egészen meggazdagodjon mirajtunk.

Terjesszék a „Magyar Néplapot!”

TARCZA.

A kereszt.

Gyakran, ha a tévelygés utjára léptem,
S önváddal szívemben hozzád visszatértem:
A könnyebbülésnek jótékony hatása
Térdeimre ránta
S ölelve áldtalak!

Imádtalak téged hitünk szent jelvénye
S eszembe jött Jézus átélt szenvedése,
Tehát nem csak én, mi járunk Golgothára?
Az Isten fiára
Szint' ez volt kimérve

Lelkem benned s majdan általad ér „vég“-hez,
Hiuságok ellen e szent hitem vértéz . . .
A kezem imára zárul, bárhol látlak,
Szüntelen csak áldlak,
Jézus szent keresztje.

A két kovács.

— Elbeszélés. —

A juliusi nap sugarai forrón tüztek a földre. A poros országuton két mesterlegény bandukolt. Két kovács. Szülőföldjükön alaposan kitanulták mesterségüket és most széjjelnéznek a világban, hogy munkát keressenek és boldogulást találjanak. Utjoknak ugyszólván közös a célja. Egy utba esett csárdában hírét vették, hogy Békáson s a vele szomszédos Erdőháza községben egy-egy kovácsra volna szükség. No hát ők készek arra, hogy a szerencsét üstökénél fogva megragadják. Csakhamar elérik a nagy kőkeresztet, hol az országut kétfelé ágazik. Egy öreg korhadt utmutató fán alig olvasható irás jelzi a Békás felé vezető utat, míg az erdőházi utmutató tiszta, gondozott s messziről látható fölirással ékeskedik. A két ifju megegyezik abban, hogy először az elhanyagolt, rossz uton Békás községbe mennek, onnan meg Erdőháza felé irányítják lépteiket, hadd nézzék meg maguknak a két falut, mielőtt választanának.

Két napi gyalogolás után ismét együtt vannak az országuti kőkereszt árnyékában s emigy beszélgetnek egymással:

— Szólj már, András, hová kívánkozol? Békásra, avagy Erdőházára?

— Hová? No Ferke, azt könnyen kitalálhatod.

— Könnyen-e? Azt gondolnám, hogy ez gusz-tus dolga.

— Nem éppen! Attól tartok, hogy a mi idáig való jó egyetértésünk az ördögé lesz, mihelyt választani kell a két község között. Ugy vélem, mindaketen egy helyre iparkodunk.

— Igazán? No lássuk. Ámbár én amondó vagyok, hogy hamar meg fogunk egyezni.

— Hát nyisd ki a füledet, Ferke. Én Erdőházát tartom meg magamnak. Ez ám a falu! Az utjai jók és szépek, a házak tiszták, csinosak. Öröm látni. Szó a mi szó, Erdőháza az enyém!

— Mégis jól mondtam! — kurjantott vigan Ferke. — Mert én megint Békást választom. Ha oda nem juthatok, hát tovább járom a világot.

— Micsoda?! Azt az ócska, ronda fészket választod? — kiáltá csodálkozva András.

— Azt, azt. Ne is kételkedj benne. Békáson kívül nincs kívánatosabb hely ezen a vidéken.

Miután a két kovács ilyenformán megegyezett, betértek egy utszéli korcsmába, hogy ott néhány napig megpihenjenek, legalább addig, míg kérelmüket a községek elintézik.

Egy hét mulva András már bevonulhatott Erdőházára, Ferke pedig Békásra.

. . . Egyik év a másik után röpült el fejük fölött. A két kovács régen meg is házasodott és egymás családjával barátságot tartott fönn. Az erdőházi kis kovácslányt a békási kovácsné vitte keresztvizre, és viszont az öklömyi kovácsgyereket Békásról az erdőházi komaasszony vállalta magára. A két mester szorgalmát, becsületességét és ügyes kezét mindenki dicsérte. Erdőháza kovácsa éppen csak annyit keresett, hogy belőle családjával úgy a hogy, megélhetett, de már a békási mesternek jól ment a sora; az idők során ugyancsak megtollasodott.

Történt egyszer, hogy a két kovács találkozott egymással abban a bormérésben, a honnan egykor kiindultak. A mi erdőházi emberünk így kezdte a beszélgetést:

— Jut-e eszedbe András, hogy itt ezen a helyen irtuk meg kérvényünket a kovácsságerért?

— Hát persze, hogy eszembe jut!

— Akkoriban azt hittem, hogy a választás miatt hajba kapunk egymással. Ámbár nem így történt, mert mindegyikünk más községet szemelt ki magának és megőriztük a barátságot. Ilyen a mennyei Gondviselés. Ugy véltem akkor, hogy nekem jutott a jobbik község, de már látom, hogy kettőnk közül neked kedvezett a szerencse.

— Szerencse? Hogy érted ezt, András?

— Iső magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Ca. és kir. udvari hangszergyáros,
a ca. és kir. közös és a m. kir. hon-
véd hadsereg egyedüli szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánchíd-utca 8. szám.

• Első kézből legjobban vásárol! •

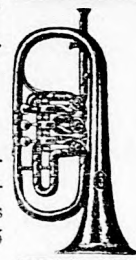
Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, trombiták, szimbal-mok, saját találmányu tárogatók 30 forint-tól fölfelé.

Harmonikák legjobb, elpusztíthatatlan hangokkal, különlegesség acélhangu zenekari harmonikákban; saját mintáink.

Teljes zenekar
* felszerelése *előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyszintén harmóniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő műféle hangszerről kívántatik.

— Csak úgy, a hogy mondom. Mi más lehet az, mint szerencse, hogy Békásra esett a választásod!

— Helytelen a beszéded, András. Emlékezz reá, ugye hogy azt mondtam: vagy Békásra kerülök, vagy tovább megyek. Hogyha épp te kívánoztál volna Békásra, nem álltam volna utadat, hanem megyek a magam útján ki a nagyvilágba.

— Már csak szeretném tudni, Ferencz, miért kötötted magad annyira ahhoz a Békáshoz?

— Megmondom. Láttam a kétfelé elágazó utat magam előtt. Az egyik jó karban tartva, lehangolva, a másik köves, göröngyös és agyonjárt. Hó! gondoltam magamban, a hol az utak rosszak, ott a kovácsnak bőven kijut a munkából. Egy eltörött kerék, egy lős, no meg a patkolás. Amilyen az ut, olyan

UJDONSÁGOK.

Királynénk emléke. November 19-ikén, Erzsébet a napján, a magyar nemzetben ismét megújult az a nagy fájdalom, melyet nagy királynénk gyászos halála okozott. E napon az egész országban — kunyhóban és palotában egyaránt — kegyelettel emlékeztek meg a nemzet feledhetetlen halottjáról. Mindenütt gyászmiséket tartottak a templomokban Erzsébet királyné lelki üdvéért. Milliók ajkáról szállt benső ima az ég felé, hogy a mindenható Isten vegye kegyelmébe a magyarok áldott emlékü királyasszonyát. Dicsőség emlékének!

Vásár után.

a falu! Így is volt. A házak elhanyagolva, a csatornákról hiányzott a vastartó kampó, az ajtóvasak lógtak, a szerszámok kinn a szabadban szerteszét, az ekék szintén: kitéve viharok, szélnek, szó a mi szó, gyászos gazdálkodás tárult föl szemem előtt. Már pedig a hol az ekevasat rozsdá eszi, ott a kovács tarisznyája megtelik. Így okoskodtam én és azt hiszem, nem is rosszul.

— Az ám, Ferencz koma, helyes nyomon jártál és így meg is érdemled a jobb módot. Ne csak a dolgozó karunk, de a fejünk is erős legyen.

Magyarította: *Maróthi János.*

Csak keresztényektől vegyetek pénzt kölcsön!

A nagyváradai püspök a gazdákért. Szrmecsányi Pál, a nagyváradai püspök mindig méltányolta a gazdasági törekvéseket, mert velünk együtt azt vallja, hogy hazánkat csak rendezett gazdasági viszonyok mellett lehet fönn tartani. Ennek bizonyosságaként levelet irt a biharmegyei egyesülethez, melyben kijelenti, hogy részt akar venni a gazdák egyesületi életében és 400 koronával alapítótagul lépett az egyesületbe.

Kinizsi szobra. Nagyvázsonyban szobrot fognak állítani a község nagy szülöttjének, Kinizsi Pálnak, ki molnárlegényi sorból lett Mátyás király híres törökverő hadvezére.

Egy iparossegéd diadala. A vasuti kocsik összekapcsolása közben már igen sok szegény munkás ember vesztette életét. A mérnök urak régóta törnek a fejüket a

folyton ismétlődő szerencsétlenségek meggátolására, de csak nem tudtak máig se valami ügyes készüléket megszerkeszteni. A népből származó egyszerű lakatoslegényé, Fodor Antalé a dicsőség, hogy végre föltaált egy oly készüléket, mely a vasuti kocsik összekapcsolását önmagától végzi, úgy, hogy ez a művelet többé nem fog embervert követelni. A találmányt mult héten próbálták ki a székesfehérvári állomáson és meglepően bevált. A feltaláló iparossegédet Szemere Miklós orsz. képviselő látta el pénzzel, hogy találmányán dolgozhassék.

A rabbi mellékes keresete. A pásztoi zsidók úgy látszik nem gondoskodtak kellően arról, hogy rabbijuknak legyen mit aprítani a tejbe. No de azért rabbi a rabbi, hogy segítsen magán. A jövedelem szaporítására alkalom kínálkozott a rabbinak akkor, midőn évek előtt megjelent nála Klein Aranka, elpanaszolván, hogy nem mehet férjhez, mert még nincs 15 éves.

— Ezen lehet segíteni, — mondotta vigasztaló szóval a rabbi: Büchler Jehuda. — Adok magának egy születési bizonyítványt s azt 1886 helyett 1884-ről állítom ki, de *minden esztendő tíz koronába kerül.*

A leány lefizette a husz koronát s a rabbi erre meghamisította az anyakönyvet. A házasságból azonban nem lett semmi, mert Klein Arankát lopás miatt letartóztatták. S a lopási ügy tárgyalásakor derült ki a rabbi turpissága is és most már vizsgálat indult meg Büchler Jehuda ellen.

Hódít az igazi (keresztény) szocializmus. A szombathelyi példa követésre talált Pápán. Kriszt Jenő pápai plebános és Csoknyay József ügyvéd kezdesére vasárnap megalakult a keresztény munkásegylet. Az alakuló ülésen lelkes szavak hangzottak el. Nagy hatást keltett Huszár Károly felszólalása, ki a helybeli szociáldemokratákkal alaposan elbánt. Nem is lesz többé talaja Pápán a népbolondítóknak, mert a józan munkások mind a keresztény zászló alatt csoportosulnak. Csak így tovább!

A ki a tilosban jár! Még a mult hónapban történt, hogy egy cselédleány itt Budapesten leugrott a negyedik emeletről és halva terült el a kövezeten. A rendőrség nagyhamar kisütötte rá, hogy öngyilkos volt s mint ilyent temették el. Pedig nem volt öngyilkos. Az újabb nyomozás megállapította, hogy a leányt torkossága vitte bajba s a világitóudvar negyedik emeleti ablakából zuhant le a szűk falnyíláson át az udvar fenekére. A világitóudvar olyan keskeny volt, hogy a cselédszoba ablakából a leány egy lépéssel átléphetett az éléskamra ablakába, s azon át bejuthatott az ételek közé. A cselédszoba ablakából átlépett az éléskamrába, ott felpakkolta magát mindenféle elemőzsiával s a mikor az ablak párkányára állott, csemetés hallatszott a lakás belsejéből. A váratlan zajra annyira megrémült, hogy elvesztette az egyensúlyt, s lezuhant a négy emeletnyi mélységbe.

Földosztás zavargással. A torontáltordai magyarok számára sikerült parcellázásra megnyerni a 4000 holdas Pejácsevics- birtokot. A földosztás azonban nem ment simán. A vásárlásra, hir szerint több olyan ember jelentkezett, ki nem megbízható s nem tud anyagi biztosítékot nyújtani. Ezeket kérelmükkel elutasították. A haragosok

erre fölizgatták a népet és zavarogtak az uradalom ellen. A rendőrségnek kellett közbelépni.

A tizenharmadik. Tizenhárom vagyonos pékmester jött minap Bécsből Budapestre, hogy az itteni malmokban bevásároljanak. Utközben a vonaton tréfásan emlegették a babonát, hogy tizenhárman vannak s egyiküknek baja fog esni. Az utitársak egyike, Schachner József dunaybbs-i pékmester és takarékpénztári igazgató komolyan szólott a tréfához s kijelentette, hogy alighanem ő lesz a szencsétlen tizenharmadik, mert beteges ember s nem is lett volna szabad hazulról elutaznia. Budapestre érkezve, a társaság a London-szállóban bérelt lakást s azután mind a tizenhárman elmentek mulatni. Néhány mulatóhelyet bejárva, hajnaltájt hazavetődtek a pékmesterek szállóbeli lakásukra, hogy aludni térjenek. Schachner József, a ki magát mondotta a tizenharmadiknak, ekkor hirtelen rosszul lett. Gyorsan a mentőket hívták, de mire pár pillanat múlva a szomszédságból megérkeztek, a pékmester meghalt. Holttestét a bonczani intézetbe szállították. A szerencsétlen embernek nem a babona ártott meg, hanem a féktelen tivornyázás.

Koldusok sztrájkja. Olyan világot élünk, hogy már a koldusok is sztrájkolnak. A dolog Nagybecskereken történt és úgy kezdődött, hogy a város menedékházat építtetett azoknak a földhöz ragadt szegényeknek, a kik eddig a város filléreiből tengették életüket. Az intézményt most nyitották meg s a város fölhitva szegényeit, hogy vonuljanak be a házba, a hol teljes ellátást kapnak. A szegényeknek azonban nem tetszett a dolog, mert az eddig kapott néhány forint havi segítség ilyenképpen megszűnik s így elesnek a pénztől, a melyet eddig tettségük szerint költöttek el, többnyire pálinkára, az élelmet pedig összekoldulták. A szegények nagy lármát csaptak tehát s legnagyobb részük kijelentette, hogy nem megy a menedékházba, hanem adjanak nekik tovább is segítséget. A város erre nagyon röviden és nagyon okosan végzett velük, mert kimondotta, hogy november 15-én minden pénzbeli segítséget megszüntet s a ki nem megy be a menedékházba, támogatás nélkül marad.

Hó és jég. Elmúlt a napsugaras enyhe ős s megérkezett a tél előfutárja: a köd, a dér és a hó. Itt a fővárosban egész héten boros volt az ég s vizenyős, hideg a levegő. A Felsővidékeken már fehér a világ. Liptószentmiklósról írják, hogy ott néhány nap óta szakadatlanul esik a hó s erős szél söpri a havat. Az időjárás szeszélye hó helyett jéggel lepte meg Szatmár vidékét, a hol minap délután szélvihar kerekedett s egyszerre jégeső szakadt a városra, a mely vagy félórát tartott.

Az a virtus! Népünkben nem akar kiveszni az okatlan virtuskodás, melynek egy újabb elrettentő példáját ideirjuk: Temesvárról írják, hogy ott egy Gajancz Miklós nevű beregszászi suhancz fogadott, hogy meg tud enni egy kiló szalonnát, tíz pár tormáskolbászt és öt kiló kenyeret. Meg is ette mind, de alig nyelte le az utolsó falatot, rosszul lett és néhány percnyi szenvedés után meghalt. — Ideje volna már, hogy a „falu hősei“ másban virtuskodnának, olyanban, a mi mindnyájunk javára szolgál.

Intés azoknak, a kikben kivándorlási vágy lakik. Egy furcsa nevű brazíliai telepítő vállalat magyar gyarmatosokat szándékozik kivinni Braziliába. Intünk minden-

kit, hogy az ügynökök csábos ígéréteinek ne higgyenek, mert Braziliában még a levegőt sem tudja megszokni a mi vidékünkéről való ember, aztán a rossz kereseti viszonyok mellett úgy bánnak a munkásokkal, mintha barátságos volnának. A kinek a háza tájékára egy ilyen ügynök teszi a bábát, azt söprünyével kell fogadni.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének! Ez a jelszava Jurisics Péter pakráci gyógyszerésznek, kinek híres Pakráci cseppei csodaszerű gyógyhatása miatt a világ minden részében kitűnő hírnévre tettek szert. A pakráci cseppek csodaszerű hatását érdekesen beszéli el az öreg Vidmarics Péter, mint az lapunk hirdetései között található képen látható. Melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Jurisics Péter gyógyszerész hirdetését, mert a Pakráci cseppek oly szer, melynek egyetlen házban sem szabad hiányozni és válják általánossá a jelszó: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Az igazi szociálizmus?*)

Nem nagyon régen azzal hitegettük magunkat, hogy Magyarországon nem lehet szociálizmus, mert nincs erre talaj; földmivelő állam vagyunk stb.

Tények beszélnek. Tény az, hogy a munkás, a szegény néposztály körében egyre nő az elégedetlenség; tény az, hogy orvoslást keresnek százezren s hogy napról-napra hódít az a felfogás, hogy valamit egyszer már tenni kell. A szociálista izgatók lázas tevékenységet fejtenek ki; ülészeknek, irnak, szónokolnak, szervezkednek; s ámitásokkal hiveik számát félelmetesen szaporítják. E tényekkel szemben állunk, ezekkel számolnunk kell. Hagyjuk tovább terjedni a lelki ragályt? Hagyjuk tovább is veszni a hiu ábrándjaikban boldogtalan és örök üdvüket kockáztató szegény lelkeket? Azt mondja a hit és ész: *nem*, azt mondja a keresztény szeretet és az igazi hazaszeretet: *nem*; azt mondja az igazság és faji érzet: *nem*; azt mondja az önérdek és a nemzeti érdek: *nem*.

Vannak feladataink, melyeket ismerni és teljesíteni tartozunk. Mozog a föld: új idöket élünk, új eszmék uralkodnak, ki képes magát elszigetelni a világot mozgó eszmék elől? A „testvérek“ egyháza, az igazi szabadság, egyenlőség és testvériség egyháza legkevésbé. A modern vajudások felhőin áttör a régi keresztény testvériség napja — hadd ragyogjon most fényesebben, mint valaha, hadd hozzon világszereget a homályba, meleget a szivekbe, életet a tetlen tagokba.

Első feladatunk az, hogy mi magunk jöjjünk tisztába a helyzettel. Nem minden szociálista kötni való gazember, kit pokolra küldhetünk; de még kevésbé megváltó a szociálista, ki ujjaferemtse a föld színét, a gazdasági életben üdvösséget hozva. Van a szociálizmusban egészséges eszme, igaz gondolat, jogos törekvés — azt ne tagadjuk — viszont a szociálizmus egészében el nem fogadható, programja legalább állandóan, soha meg nem valósítható, mivel sok igazságtalansága mellett egyszerűen kivihetetlen.

Ha azt mondja a szociálista: én is ember vagyok, mint bárki más, kinek joga van az élethez, s a szükséges létfeltételekhez; ember, kinek joga van ahhoz, hogy mint emberrel bánjanak vele bárhol és bármikor, s kinek keblében él a tökéletes boldogság

*) Elmondotta dr. Volajka Nándor ez. püspök az idei kath. nagygyűlésen.

után való kiolthatatlan vágy, akkor azt mondom neki, — testvér, igazad van. Azt a jogot megadta neked, kinek milliókkal együtt te is gyermeke vagy; ezt a jogot Krisztus szerezte neked, ki testvéred lett, testvér s a testvér között. Az evangelium nevében követelem azt a jogot mindenkinek, mert Krisztusban nincs gőg, nincs barbár, nincs ur, — nincs szolga, hanem mindnyájan egy vagyunk Krisztusban. Sok tag, de egy test! Fogjunk kezét és hangoztassuk az észszerű haladás, a békés, természetszerű átalakulás szükségességét; építsük ki az igazi, a teljes testvériséget, a szociális testvériséget, ne ragaszkodjunk makacs elzárkózással az elégtelen múlthoz, alkossuk meg a türethető jelent! Melléd állok, munkatársad leszek, veled küzdök mindaddig, míg jogos és méltányos igényeid kielégítve nem lesznek. Látom szük a megélhetés, sovány és száraz a kenyered, tömredék a bajod, majdnem elviselhetetlen a sorsod. Testvérem vagy, érzem, a mit te érzel, értem, a mi téged elkeserít, — szememben nem gazember, hanem szánandó testvérem, embertársam, felebarátom vagy, kinek testi lelki baján kész vagyok segíteni, vállalva veled.

De ha azt mondja a szociálista: nekem más kell, új világ, új élet kell, ezt a régi, bűnös, egyenlőtlen igazságtalan világrendet törni, zuzni, akarjuk, azt a mi szent és fölséges volt eddig és egy teljesen új világba felemelni az embert, ha kell petroleum, dinamit, nitroglicerin, segítségével, ha kell véres lázadások, erőszakos revolúciók, végzetes katasztrófák által — akkor azt mondanám: megállj testvér! Gondold meg, mit cselekszel, hová vezet ez az út? Oda bizonyára nem, a hova te gondolod, és vágyó-dol! Testvér — ámitottak — ámitanak — megcsaltak — megcsalnak.

Itt következnek a második feladatunk: kiábrándítani, felvilágosítani. Teljes egyenlőség, se ur, se szolga, hanem csak szabad társ, egyforma munka és teher; minden vagyon és földbirtok, minden termelési eszköz, közös tulajdon, általános termelés mellett a munka egyöntetű, tervszerű szabályozása, a munkatermékek igazságosabb és jobb felosztása, mindenkinek a maga szükséglete szerint! hozzá még rövidebb munkaidő és végre mindenben atyai gondoskodás a közösség részéről. Ime, a szociálista vezérek programja. Vizsgáljuk meg ezen nagyhangú ígéretekét és világosítsuk fel a félrevezetett köröket. Keresztülvihető-e az összes emberek egyenjogúsága. Megszüntethető-e „minden osztálykülönbség és elérhető-e, hogy mindnyájan egyenlő munkások legyenek, egyik olyan, mint a másik és csak munkájuk mértéke szerint részesüljenek a társadalmi össztermelés jövedelmében“; vagy követelhetjük-e, a teljes egyenjogúságot jog és kötelesség különbség nélkül; mindenki számára egyenlő jogokat és kötelességeket, mindenki számára a létfeltételek egyenlőségét? De lehet-e az embereket, már a mint a valóságban testestül-lelkestül vannak, úgy nyirbálni, nyesni, hogy teljesen és föltétlenül egyenlők legyenek. Ilyen ollót nem talál fel a szociálizmus. Még inkább mint a fák és levelei, egyenlőtlenek az emberek. Ember és ember között nagy a különbség. Különbség, melyet az állás, a rang, az osztály a mai világ magával hoz; de különbség, melyet bölcsőjétől mint a természet hozományát világra hoz és az életbe beleviszi az ember; különbség, mely saját természetéből folyik. Különbség, mely azért nem enyészik, hanem megmarad, sőt jobban fejlődik és kiélesedik. Hajlam, tehetség, képesség,

egészség, testi erő, milyen különböző? Szorgalmas, ügyes, józan munkás és lusta, ügyetlen részeges munkás csak nem egyenlő? Takarékos és pazarló, kisigényű és prédáló csakugyan egyforma-e? Munkakerülő és fáradhatatlan munkás csak nem egy? Erkölc és jellem dolgában egyenlők az emberek? Lehet-e közös vagyonná tenni minden termelést, minden földbirtokot, gyárat, gépet és szerszámot? Nem! Mindenki teljes joggal és erővel védéné tulajdonát. És ha rényleg sikerülne összerabolni mindent, meddig maradna az közös vagyon? Vagy hogyan valósítható meg a szociálizmus ama vágya, mely a jövő államban az emberiség átugrását látta a szükség birodalmából a szabadság birodalmába. Meg fogják-e határozni a rendezők, a termelési tanács tagjai, hogy ki hol és milyen munkával foglalkozzék? És ez a szabadság birodalma legyen? Ott kell lennem, azt kell tennem, a mit előírnak. Dicső szabadság!

Még egy volna szükséges a kiábrándításhoz. A modern világnézetben egyedül csak a természetes elem domborodik ki — a természetfölötti, az örök, az isteni elem elmosódik vagy elhalványul teljesen. Ismét az elégedetlenség, a meghasonlás, az irigység a szociálizmus tevékeny talaja. Adjuk vissza, a népnek a természetfölötti világba való hitet, irányítsuk szemét az égbe, vezessük be a keresztény élet iskolájába és a szociálizmus nem fog ugyan rombolni, de elveszti talaját lábai alatt. Katekizmust a népnek — nem a száraz betűt, de élet és igazság legyen az üdvösség igéje.

Vigyünk a gyakorlat terére tevékenységünket és azért harmadik feladatunk: *foglalkozzunk a néppel, a munkásosztállyal, jobban, behatóbban, mint idáig tettük.* S itt ki kell mondani egy keserű igazságot. Sokunknak — mea culpát kell mondanunk. Valljuk be, mi sokan, még mindig szívesen keressük a nagyok kegyét és éhesen lessük a morzsákat, melyek számunkra esetleg lehullhatnának és boldogok vagyunk, ha egy kegyes tekintet, egy-egy futólagos kézszerítés nekünk jut; inkább lakájok, mint lelkiatyák! S végre is, mi talán annak a szegény Jézusnak volnánk papjai, ki ugyan minden embernek, de kivált a szegényeknek megváltó Istene, mi azon egyháznak szolgálói volnánk, mely a rabszolgákat szabaddá tette, a szabadokat testvérekké egyesítette. A szegény és munkás Jézus igaz papjának kell, hogy szíve és lelke legyen éppen azokhoz, kiket a társadalom kitagad és megvet, kivel majd úgy mint bélpoklossal bánik.

A lelketlen mammonnak, a rideg kapitalizmusnak, a vérszopó indusztrializmusnak, pedig bátran és erélyesen odakiáltani: Égbekiáltó bűn a szegények, árvák és özvegyek sanyargatása; égbekiáltó bűn a szolgák és munkások bérének elhuzása.

Mea culpát kell mondani sok gazdagnak, kik esztelen fényűzéssel, lelketlen pazarlással, szívtelen lukarsággal, dölyfös göggel jóformán embert sem átnak már a szegényben, csak árut, melyet pénzért

vesznek, ellökhetnek, mikor nekik tetszik, mert van száz egy helyett.

Teremtsünk türehető létezést a szegény munkásnak, védelmezzük érdekeit, oltalmazzuk gyámoltalan-ságát, segítsük tehetetlenségét. A szociális tevékenységnek száz és száz módja van; válaszszuk ki ezek közül, ami célszerű és keresztülvihető: keresztény fogyasztási vagy hitel szövetkezetek, balesetek elleni biztosítások és magtárak, kölcsönös segélyző egyesületek és mi csak alkalmasnak látszik, mind a szociális tevékenységbe vonható. Keresztény munkás-egyletek, legényegyletek, tanonczokat védő egyesületek, munkások otthona, mértékletességi egyesületek, páli Szent Vincze-egyesületek és egyéb társulati tömörülések a szociális tevékenység nagyhatású tényezői. Siessünk, nehogy késő legyen.

Teremtsünk hazánkban is keresztény szociálizmust. Ebben minden összepontosul, mit mi a szociálizmussal szemben tehetünk.

Minden kérdés megoldása — Krisztus. Térjünk vissza azon alapra, a melyet Krisztus adott. Fekteszük a gazdasági életet is keresztény alapokra, induljunk ki ezekből tevékenységünkben és maradjunk meg ezekben, munkásságunkban és századunk legégetőbb kérdése meg lesz oldva.

A krisztusi igazság, a krisztusi szeretet, igazságosság és testvériség lehet egyedül az üdvös szociális tevékenység alapja, vezéreleme és zsinórmértéke. Nincs másban üdvösség!

A keresztény szociálizmus jegyében fog fel szabadulni a szegény nép és a munkásosztály.

„Oltárainkért és tűzhelyeinkért!” legyen a jelző a nemes önzetlen küzdelemben, a keresztény szociálizmus jegyében, Krisztus által, Krisztussal, Krisztusban, egyházunk szellemében, hitünk világosságában, édes hazánk, nemzetünk, fajunk, az emberiség boldogabb jövője érdekében.

Népek és nemzetek.

Vagy németül — vagy megszűnni!

A porosz kormány ráüzent a *pozeni* lengyel érsekre, hogy vagy kötelezze a papnevelde hallgatóit a német történelem és irodalom tanulására, vagy a kormány — becsukhatja a szemináriumot.

A német kormánynak igaza van; vegyen tőle példát a miénk és csukassa be a szászok itteni iskoláit. De erélyesen és ha kell, erőszakosan. Gyáva népnek nincs jövője; és a mi a porosznak a lengyel, az nekünk a német, t. i. *megbékülhetetlen ellenfelünk.*

Mi a különbség?

Mi a különbség a német katolikusok nagygülése és a magunkéi között?

Óriási a különbség elsőbb az előkészítésében, aztán az eredményében.

1. A magyar katolikusok ez időszertinti

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisebirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisebirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módjára minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad fölvilágosítást.

(inkább odanyomódott, mint odaemelkedett, de most már csökönnyös tolakodással ott maradó) vezetősége a mi nagygyűléseinket mindenkor amugy kutyafutóban, két-három hó alatt üti össze. Kötéllal fogják rá azt a 8—10 szónokot, ezek beszélnek ott hasból, felületesen, régen elavult frázisokat; hallgatóságul összeterelnek ezer és pár száz embert, (hazudnak azonban 6000-et), de azok a gyűlés után egy csipetnyivel sem lettek okosabbak, mint voltak azelőtt, csak a ruhájukon van egy pár zsirpecséttel több. — A német katolikusok ellenben éveken át készítik elő egy-egy nagygyűlésüket. Pl. a jövő évit, melyet Regensburgban fognak október elején tartani, eddig annyira előkészítették, hogy az összes elmondandó beszédek már be vannak nyújtva és más tudós embereknek bírálatra kiadva. A gyűlés számára már most építik az ideiglenes külön házat, egy óriási facsarnokot, melybe elfér 6000 ember (és ennyi el is jön, de ott nem hazudnak rája kétszeres duplát).

2. Eredményében az a különbség, hogy míg minket éppen a nagygyűlések óta nem vesznek semmibe, addig a német katolikusok öntudatát a jól vezetett nagygyűlések odafejlesztették, hogy ők részt vesznek az államkormányzat minden tervének, szándékának megvitatásában és a mire azt mondják: „ez nekünk nem kell“, azt a kormány a törvényhozásnak előterjeszteni sem meri. (Dr. N.)

A francia apácák ellen.

Eleget irtunk már a francia elvetemültségről, melynek legujabb nyilvánulása az, hogy a tengerészeti miniszter Loubet elnök aláírásával ellátott rendeletet adott ki, a mely az apácákat kitiltja a haditengerészeti kórházakból. A rendelet megokolása szerint az apácák nem a betegápolással, hanem az anyagkezeléssel foglalkoztak s a törvényes határozaatok ellenére úgy kezelték az eleségekészlet raktárait, hogy minden ellenőrzés alól kivonták magukat és súlyos természetű visszaéléseket követtek el.

Hogy mik azok a visszaélések, arról a kormányrendelet mélységesen hallgat, de hogy mik a betegápoló apácák jótéteményei, azt az egész világ tudja.

Álomkórság Afrikában.

A tavasszal már egyszer irtunk arról az álomkórságról, mely Afrika különböző vidékein pusztít az emberek között. Hosszas kutatás után végre fölfedezték ennek a különös betegségnek okát, mely nem más, mint egy légyfajta bogárnak a csipése. A kit ez a bogár megcsip, az elernyed, elkezd aludni és addig alszik, a míg étlen-szomjan nagy kinok között meghal. Ugandában rövid idő alatt 8000 benszült pusztult el ily módon s más tartományok egészen elnéptelenedtek. Igen különös dolog az, hogy ez az új betegség kizárólagosan csak szerencseneket szokott megtámadni és hogy még eddig nem fordult elő, hogy európai emberre is átragadt volna.

Mai képünk.

Vásár után. Marit a legszebb remények kísérték el a hetivásárra. Fel volt pakkolva szegény leány, mint valami teherhordó állat. Tele volt kosara piros almával, jóízű körtével, aminek ugyancsak bő keletje van a városi nép között. De el is adta ám mindet az utolsó szemig. Nem hiába indult el útjára

Isten nevében! Portékáját széjjel kapkodták és csengő pénzt adtak érte a kis kofának.

Most már hazafele tart Mari. Utközben pihenőt tart egy padon. Az üres háti kosarát maga mellé helyezi és utána néz, hogy hát ért-e valamit a vásár? Hála az Égnek, igen! Hazaérve, könnyű szívvél állhat beteg özvegy anyja elé: „Itt van édes anyám, telik ebből kenyérre is, patikára is!“ És mindaketten áldják a Mindenhatót, ki nem hagyja el szegényeit.

Kedvderítő.

Hja persze, így könnyű! Mihály gazda egy tavaszi reggel bemegy az istállóba, hogy lovát a szántásra befogja. A ló élettelenül fekszik a földön s erre a nem remélt látványra így kiált fel a gazda: „Hja persze, így aztán könnyű lónak lenni. Egész télen át etetni hagyja magát, tavasszal meg a dolog elől — megdöglik!“

Mindent megpróbált. „Mi baja kendnek, János?“ — „Nagy a bajom, mester uram; a feleségem nem akar velem tovább élni.“ — Mért nem próbálsz őt ettől a szándékától eltéríteni? — „Próbáltam, de mihaszna! Megszidtam, nem adtam neki enni, tegnap meg majd agyonvertem . . . és mégsem akar megmaradni mellettem!“

„Naptáraink árusításával, vevők gyűjtésével mindenki igen könnyen tehet szert tisztességes mellékes keresetre! A munka nem szégyen! Az árusítás legkevésebb!“

A ki foglalkozni kíván ezzel, forduljon közelebbi felvilágosításért egy levelezőlapra a kiadóhivatalhoz.

Nyilttér.

(E rovatban közölttekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, sziv. vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Közgazdaság.

Téli esték.

Kopaszon mered a fa ága égnek, elhulltak már levelei, közelg a tél, mikor zuzmara és hólepel fogja beföldni, és aludni fogja a fa téli álmát, melyet megérdemel, hiszen megtermette ez éven át bőven a gyümölcsét, tehát megfelelt rendeltetésének. Ilyen a gazda ember sorsa is: Elvégezte ez évre kiszabott munkáját, jó a tél és ő behúzódik a meleg szobába a jól megérdemelt pihenésre.

Am csalódol, kedves atyámfia, ha azt hiszed, hogy a fa az egész télen át valóban nem cselekszik

semmit! Igaz, ugyan hogy nem látható a cselekvése, de azért mégis teszen az valamit, valami fontosat, a mi nélkül a jövő tavasz nem jelentené neki a feltámadást, a mit el nem mulaszt, mert különben a téli álmom egyuttal a végleges halált is jelenti neki. *A fa télen erőt gyűjt a jövő évre!*

A józan gazda, az okos földmives ugyanazt tegye, a mit a fa tesz. Használja föl a tél csöndjét erő-gyűjtésre, s míg tennie nem kell, addig *tanuljon*. Erre jó az, hogy embernek is sorsa a kényszerű pihenés. Ne mondja senki, mert joggal ugy sem mondhatja, hogy ő mindent tud, a mit a föld műveléséről tudhat; ne mondja senki, hogy a hogyan apja is kevés bölcseséggel boldogult, azonképpen ő is beéri azzal és nem akar többet tudni, mint az apja meg az öregapja. Mióta ember él e föld kerekiségén, azóta folytonos a haladás minden téren; de legfőbb mértékben van a haladás a földművelés terén, a gazdálkodás terén. És ez érthető is, ha meggondoljuk, hogy míg ezelőtt száz esztendővel csak 700 millió embert kellett a föld termő rétegének eltartania, addig ma már több mint 1400 millió ember akar ugyanazon termő földből megélni. És meg is tud élni, sőt még sokkal több is megél, hanem persze a művelésnek is olyannak kell lenni, hogy panaszra okot ne adjon.

Itt a tél, kedves atyámfiak! Itt vannak a hosszú, az unalmas téli esték, melyeken, ha csak nem tér az ember a tyukokkal egyidőben nyugovóra, akkor bizony az unalom kerülgeti, vagy léha mulatságra vetemedik. Én a három közül egyiket is másikat is olyan rossznak tartom, mitől Isten őrizz!

Ellenben nagyon ajánlom, hogy erő-gyűjtéssel, tanulással teljenek el a téli esték. Készülni kell a jövő évre. Fel kell venni a harcot a földdel, nem csak ott, a hol az könnyű, hanem ott is, a hol nehéz. Vagyis nemcsak a kész termő földet kell megművelni, hanem a terméketlen talaj és terület keményfejtéséig is le kell győzni! Nincs az a terméketlen föld, melyet okszerű műveléssel és javítással, módjára való elkészítéssel és pótlásokkal termékenynyé ne lehetne tenni! Nincs az a talpalattnyi terület, melyet ügyes kézzel művelés alá ne lehetne fogni. Itt olvastam én a Magyar Néplapban a tavasszal egy kis verset, mely arról korholta a magyar gazdasszonyt, hogy udvarát felferi a gaz, a gyöpü, a bojtortján, míg ugyanakkor ő pénzért veszi a hagymát, a salátát. Ennek a kis versnek nagy volt az igazsága! Nem azért, mintha az udvart is éppugy ásó-kapa alá kel-lene fogni, mint a kertet, hanem úgy, hogy bizony akárhány udvarból ki lehetne hasítani egy-egy téglát arra, hogy ott hasznos kerti veteményeket ültessünk és abból, hanem is pénzelnünk, de a keserves kész garaskánkat megtakarítjuk.

Hogy valaki hasznosan kézből tartson minden darab földet, az arra kell, hogy tanuljon a földdel bánni. Nem kell azt hinni, hogy mivel valaki paraszt sorban született, mindjárt kész földművelő is ő kelme; hisz akkor a szijgyártó kis fiának is tanulás nélkül kellene értenie apja mesterségét. Csak tanulni gazdátársaim, a téli esték erre igen jók.

Tanulságos könyvekben meg folyóiratokban nincsen hiány. Am ha talán pénzéd sincs hozzá, mert nagy a szegénység, mondok én itt neked egy nagy titkot, melyet talán senki még nem mondott neked: Menj el a tisztelendő urhoz, vagy a tanító urhoz, vagy a jegyző urhoz, már a kívül nagyobb barátságot tartasz, ahhoz, és mond el neki:

A földművelésügyi minisztériumban (Budapest, V. Nádor-utca) van vagy három határra való gazdasági oktató könyv, arra való, hogy a földművelő emberek közt ingyen szétoszassák, csak irni kell érte a papnak vagy tanítónak egy kis levelet, nem is holmi kérvényt talán, a melyre bélyeg is kell, nem, csak egy szimpla levelet, olyat, a melyet az édes rokonának ír az ember, és abban kérni kell abból a jó könyvekből, aztán küldenek a mennyit kérnek.

És kérd meg őt, hogy kedvéért írja meg azt a levelet; ha el nem hinné, hogy valót mondasz neki a könyvek dolgában, mutasd meg a Magyar Néplapot, mely azért írta ki ezt a dolgot a hasábjain, mivel arra a földművelési miniszter egyenesen felszólította; a kormány ugyanis nem azért készítette ezeket a könyveket, hogy a molyok egyék és az egerek rágják, hanem hogy a magyar gazdák belőle sok jót és hasznosat tanuljanak.

Ha azután megerkezik a sok jó könyv, akkor neki kell fekdülni és olvasgatni nagy figyelemmel és buzgalommal; olvassa azt a gazda, a fia, a sógor, a koma, az asszony, a leány, olvassák mindnyájan, olvassa az egész falu és hasznát fogja látni a község rövidesen.

Panaszt hallok az ország minden részéből, hogy hát sok az adó, sok kell ruhára erre-arra és hogy erre a sokra csak úgy telik, ha a gazdaember a szájától vonja el a falatot. Nos, igaz a panasz! De a panasz maga itt nem segít; az adó évről-évre nagyobb lesz, meg a szükségletek is fokról-fokra drágulnak. Ez ellen nincs földi hatalom, mely tenni tudna. Hanem arra van az emberi agyban ész, hogy a sokra kellő sok pénzt okszerű és szorgalmas műveléssel a földből kisorsítsa. Tanulni és dolgozni! ez a jelszó mostanában. Isten se tud a lusta kézen segíteni, de nem is áldja, mert Isten csak a dolgozó embert szereti. Én pedig azt mondom, hogy jobb talán sokat dolgozni tele hassal, mint semmit tenni korgó gyomorral.

Édes anyánk nekünk a föld, de csak úgy, ha megműveled. És a hogyan te bánsz vele, úgy fizet neked. Szerez hát könyveket és tanul meg, hogyan kell a földdel bánni, hogy sokat adjon neked és családodnak.

Bálint gazda.

Uj tejszövetkezetek. Nincs nagyobb örömünk, mint a mikor új szövetkezetek kialakulásáról hallunk hírt. Ez a nép megerősödését jelenti. Legutóbb Zala-megyében: Zsid, Szántó, Karmacs és Sármellék községekben tejszövetkezetek létesültek, melyeknek működése már november végén megkezdődik. Szóval a szövetkezetek gyarapodnak, de még mindig többségben vannak azok a községek, a melyekben egyáltalán semmiféle szövetkezet nincs. Ott pedig a zsidó az egyedüli ur. Hozzá kell hát látni a szervezkedéshez a télen.

A gazdasági cselédpénztár ügyét az új földművelésügyi miniszter is fölkarolni fogja, mert meg van győződve arról, hogy a pénztár a munkásság érdekét szolgálja. Legalább így nyilatkozott Tallian miniszter a cselédpénztár igazgatóságának küldött-sége előtt és kijelentette, hogy Darányi nagy művét tovább fejleszteni törekszik. A Magyar Néplap ennek az ígéretnek csak örülni tud és kívánja, hogy a miniszternek legyen elég ideje — beváltani.

A Hegyalja szürete az idén általában sokkal jobban sikerült, mint a múlt évben. Olaszliszkan Vay Sándor báró 24 holdnyi szőlőjében nem keve-

**Első délmagyarországi
oltárépítő, szobrász és aranyozó műintézet**

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a zárdával szemben)
Küüntetve a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szós éket, keresztutakat, szent sirt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációs képeimet, melyek raktáron készletben vannak. Köszölkölök fülkékben erős kőm isszából polichromo festésse! 85-62 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képkerettel együtt 75-60 cm. polichromo festéssel művésziesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dusan berendezett raktáromat, amelyben Jézus és Mária szive, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívának nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromirozva:
Cm. 100 110 120 140 150
Kor. 100 120 140 160 180

Kőmasszából polichromirozva:
Cm. 100 110 120 140 150
Kor. 72 100 110 120 145

Pontos kiszolgálásért kezeskedik az intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS
oltárépítő, szobrász és aranyozó
Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

Iszákosság.

A ki ezen makacs büntől szabadulni akar, használja az oly számos esetben fényes eredményyel kipróbált, különleges, orvosi rendelet szerint a Sas-gyógytárban készített iszákosság elleni szert. 1 adag 5 kor. — 1 kettős adag, mely makacs bajnál szükségeltetik 8 korona 80 fillér — 8 márka — 10 franc — 2 dollár; csak az összeg előleges bekioldése mellett franco átküldve.

Iszákosság elleni szere esodát mivel! Azon férfi, ki részére rendeltem, teljesen kigyógyult belőle és ez idő óta józan, szorgalmas ember lett, mit csak önnek köszönhetünk. Isten jutalmazza meg érte.
Harlovite Ferencz, Kruciza.

Iszákosság elleni szere egy egy iszákosnál nagyon jó hatást gyakorolt; kérek egy más egyén részére 1 adagot.
Berger Gusztáv, Gaja.

Nem mulaszthatom el önek iszákosság elleni szeréért legjobb köszönetemet nyilvánítani; férjem már két hó óta nem iszik pálinkát, nagyon boldoggá tesz.
Unterlecher Erzs., Bleiberg.

Miután az első üveg Iszákosság elleni szere oly kitünő hatást gyakorolt, kérem egy barátom részére még egy üveget küldeni.
Hütterich András, Auschowitz.

Kapható: VÉRTES L. Sas-gyógytárban LUGOS 48. sz.

Olesó cseh ágytollak! 5 kiló sötét fosztott 9 k. 60 fill. jobbminőségű 12 kor., fehér pehelykönnyű fosztott 18 korona, 24 kor. hófehér pehelykönnyű fosztott 30 kor. Szállítás bérmentve utánvétellel.
Csere és visszavétel a szállítási-díj megfizetése mellett engedélyeztetik.
Benedict Sachsel, Lobes 163. Posta Pilsen Csehország.

Óvja az egészségét!
Ezernél több kiváló orvos ajánlja!
KRISTALY ÁSVÁNYVÍZ
Arjegyész kívánatra mindenhová díjmentesen küldetük. — Vidékre 25 vagy 50 üveges lsdsk: a fuvardíjat oda és az üres üvegekért vissza fizeti a
SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KÜTVÁLLALAT BUDAPEST

Legkedveltebb és legolcsóbb naptárak a
Pázmáneum Naptárjai
az 1904-ik szökö évre.
Magyar nyelven:
1. Pádúai Szt. Antal Nagy Képes Naptára 80 fillér
2. Szent István képes népnaptár. 60 "
3. Szent József képes naptára 60 "
4. Lourdesi Szüz Mária naptára 60 "
5. Pádúai Szent Antal kis képes naptára 40 "
6. Gazdálkodók szaknaptára 60 "
7. Gazdasszonyok szaknaptára 1 kor.
8. 48-as Naptára a magyar népnek . . 40 fillér
9. A Nagy Világ képes naptára 60 "
10. Krónikás kalendárium 40 "
Német nyelven:
11. Christlicher Antonius Kalender . . . 60 fillér
12. Allewelt Bilderkalender 60 "
Tót nyelven:
13. Velky Kalendár Sv. Antona Pad. . . 60 fillér
14. Krest'anský Kalendár 40 "
15. Velkosvetský Obrazkový Kalendár. . 60 "
Gyűjtőívet már küldtünk olvasóinknak.
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában
Budapesten, VIII., Mária-utca 11.

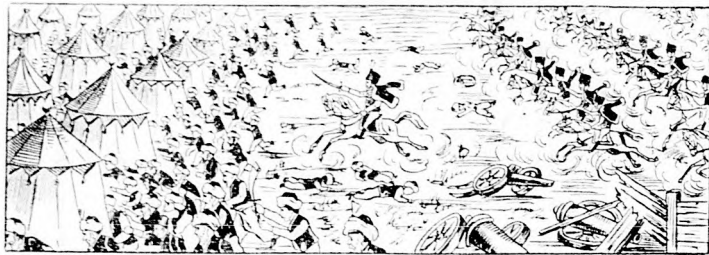
A valódi amerikai
gyémánt acél borotvát
1 forint 50 krajczárért
szállítja 5 évi jótállás mellett
BIRÓ MIHÁLY SZILL (Somogy megye)
a magyar gazdák ágyuacél-kaszájának szétküldője.
Ne mulassza el senki ezen jó és hírneves borotvát beszerezni magának, a ki még ennek hiányában van. Megrendelésre 1 darab 5 filléres levelezőlap elegendő. Minden borotvához 1 drb igen szép hozzávaló tok ingyen.

FOGAK szájpaddás és gyökéreltávolítás nélkül 3 koronától. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogsorok nagyon megszokhatók és rágásra kitünően használhatók.
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 50, 1 emelet,
(a Royal szállóval szemben) d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapon is. Olesó árak. Részletfizetés.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 61.
BRAUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök cs. és kir. szab. **gép- és motorgyárának** magyarországi vezérképviselete és raktára.
Legújabb rendszerű **BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ-MOTOROK 2-100 HP.**
Benzin- és petrolin-lokomobilok 2-20 HP.
Ugyanezen motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemköltséget lényegesen csökkenti és óránként 2-3 fillérral leshajlítják. — Olesó árak és kedvező fizetési feltételek. — Arjegyék ingyen és bérmentve. — Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitünően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakrácz cseppek oly esodaszerű balsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle Pakrácz cseppek** oly előnyvel bírnak, hogy **minden baj ellen** használhatók és mindig esodaszerű hatással van. **A Jurisics-féle Pakrácz cseppek** legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffogést, sápkort, szédülést és mindentajú gyomorkatarust, de a legfényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggasztás és köszvényes bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használt, ott a **Jurisics-féle Pakrácz cseppek** már rövid használat után nemesak enyhítést, de gyógyulást is hozott.

Ezt számtalan halányi atkozat minden országból bizonyítja. **A Jurisics-féle Pakrácz cseppek** megrendelhetők közvetlenül **Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon 604. sz.**

Arak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg	kor. 5. —	36 üveg	kor. 12.40
24 " " " " " " "	8.60	48 " " " " " " "	16. —

Minden 12 üveg után egy üveg PAKRÁCZI CSEPPEK ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehezelelegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen följmulthatatlan szer a **Jurisics-féle**

Szlavoniai növénynedv.
Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitünő szer a **„FEBRIFUGO”**, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat.

Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7, 6 üveg kor. 10. Szlavonia növénynedvből és „Febrifugo”-ból két üveg nál kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek irrendelésénél is 1 üveg Pakrácz cseppeket ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**
Főraktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárban KIRÁLY-UTCA 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakrácz cseppek esodaszerű hatását.

A FŐTISZTELENDŐ PAPSÁG

részére állandóan **nagy raktárt** tart papikabátokban, Ferencz József öltönyök városi és utazó bundák és mindennemű kész ruhákban a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett az

„ANGOL KIRALY”
Budapesten, IV., Károly-körút 16.

Külön mértékosztály!

✦ Soványság. ✦ PAZMANEUM

Szép telt testformát nyerhet D. Steiner Ferencz és Társa Berlin, keleti erőpora által. — Kitüntetve aranyéremmel Páris 1900. Egészségügyi kiállítás és Hamburg 1901 Jótállunk arról, hogy 6-8 hét alatt 30 fontot gyarapodik. Orvosi rendelés. Szigoruan becsületes — nem csalás. Számtalan köszönőlevél. Egy doboz ára használati utasítással 2 korona 50 fill. utalványozva vagy utánvételezve kapható Török József gyógyszertárában Budapest (55) VI., Király-utca 12.

NYOMDA ES IRODALMI VÁLLALAT BUDAPESTEN,

VII., Mária-utca II. A legnagyobb gonddal es izléssel készít minden es szakmába vágó munkákat

A Szt. Rókus-kórházban 186 eset közül 129 esetben **teljes gyógyulást** eredményezett. Évtizedek óta nagy sikerrel használhatók csúsz és köszvény ellen a **KRIEGER-féle**

REPARATOR.

Nagy üveg 2 korona. — Kis üveg 1 korona. Óvakodjunk utánzatoktól. Főraktár: Budapest, VIII., Kálvin-tér. Kapható a gyógyszertárakban. Postal szétküldés naponta.

A huszadik század csodája
a Hübner Páduai Szt Antal balsamának gyógyereje.

A következő betegségekben egy szenvedő se mulasztja el e kitünő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomorbaajok, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbaajok, szívdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés. 4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kőkorsókban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésnél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló **HÜBNER JÓZSEF** gyógyszerésznél BAJA, JÓKAI-UTCA.

Hajfiatalító eddig utólérhetetlen szer, mely az ősz hajnak néhány nap alatt visszaadja eredeti színét és fényét, megszünteti a korpamépződést és hajkihullást, nem festőszer, nem piszkít, lemosni nem lehet. Negyedliteres üveg ára 3 korona. **Füstp György-nél** Budapest, Baross-utca 15. sz. és **Török József** gyógyszertárában, Király-utca 12.

Szent Antal hivei részére **MŰFOGAK** és fogsorok jótállás mellett tétetnek be, javítások olcsón elvállaltatnak. — Vidékiek részére a műfogak gyorsan készíttetnek.

NOVÁK MÁRTON régi, többszörösen kitüntetett fogműtermében IV., Városház-utca 3. sz. (volt Granátos-utca).